

Јован Јовановић Змај

ЖИВОТ И ДЕЛО

Рођење и рано детињство

Јован Јовановић Змај се родио у улици Златна греда у Новом Саду 24. новембра 1833. Змају су име дали по деди, а по традицији је добио и дедин надимак Киш (мали на Мађарском). Често су га касније звали Киш Јоца.

Познато је да је велики песник Сима Милутиновић Сарајлија романтично-обредно пољубио заспало дете, малог Змаја, у чело. Тада је рекао: “Дабогда да песник био!”

Змај је имао срећно детињство. Отац Павле је био адвокат и угледан Новосађанин. Змај је приповедао о свом раном детињству и често је помињао да се много плашио оџачара.

Змајево школовање

- *Змај је школовање започео у грчкој школи, која је убрзо постала српска школа, у близини своје куће.*
- *1844. године, у Новом Саду, Змај је пошао у први разред граматикалне гимназије. Био је одличан ученик.*
- *3. и 4. разред гимназије завршио је у Халашу у Мађарској.*
- *Наставио је школовање у Новом Саду следеће две године.*
- *У Братислави је завршио прву и другу годину лицејске филозофије, што би одговарало 7. и 8. разреду гимназије.*
- *У Бечу, у јесен 1851. године уписао је права. 1858. године завршава студије права и враћа се у Нови Сад.*
- *У Пешти, у Матици српској, Змај је радио од 1863. године. Тамо, 1864. уписује медицину и завршава 1870. и враћа се у Нови Сад.*

Змајева љубав, жена Ружа

- 1861. године, 3 године од повратка из Беча, Змај упознаје своју будућу жену Јевросиму, односно Ружу и заљубљују се у њу.
- Венчали су се 1862. године у Новом Саду. Ружа је тада имала 17, а Змај 28 година.
- Крајем 1862. године родило им се прво дете, син Мирко.
- Тада настају песме “Булићи”, заљубљеног и срећног оца.
- Нажалост, Ружина деца су мало живела. Мирко је умро после годину дана, а касније и Тијана, Сава, Југ и Смиљка.
- Смиљку је Ружа родила, већ болесна, 1872. године и убрзо је умрла, у својој 27. години, у Панчеву.
- У превеликом болу, Змај одлази из Панчева у Карловце, а касније у Стари Футог. Смиљка умире у Футогу.
- Змај је своје песме “Булиће увеоке” почео да пише после својих тешких несрећа. Те песме су песников интимни дневник у коме је исказао своја болна осећања.

Змајеве песме

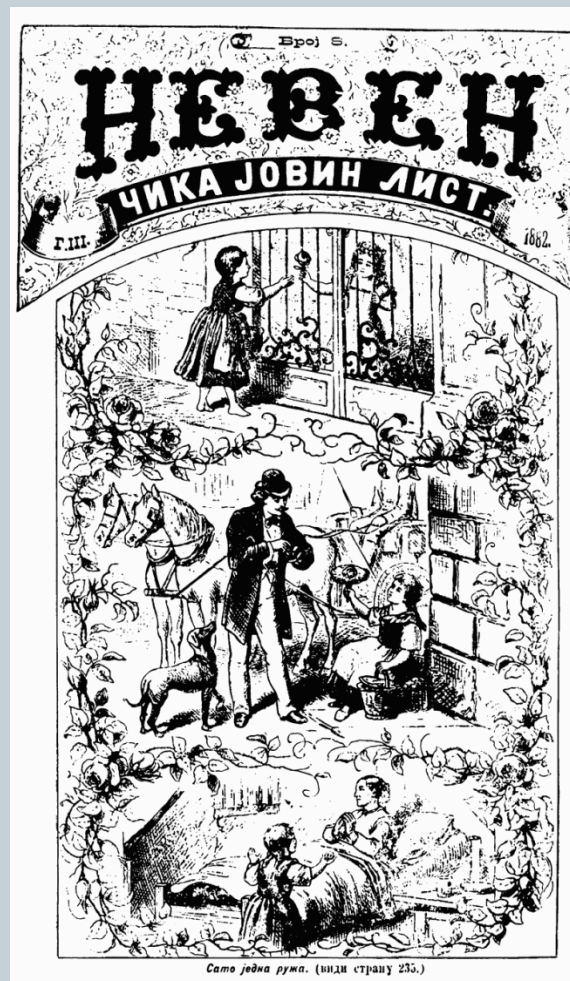
- *“Пролетно јутро” је прва објављена Змајева песма, у “Летопису” 1852. године. Тада је Змај боравио у Бечу као студент права.*
- *До данашњих дана, Змај има значај првог и највећег песника за децу. Одрастање многих улепшале су песме “Материна маза”, “Пачија школа”, “Мали коњаник”...*
- *Једна од најлепших Змајевих песама је “Тихо ноћи”, из збирке “Ђулићи”, која је постала једна од најлепших староградских песама.*

Тихо, ноћи,
Моје сунце спава;
За главом јој
Од бисера грана;
А на грани
К'о да нешто бруји -
То су мали
Сићани славуји:
Жице преду
Из свилоног гласа,
Откали јој
Дувак до појаса,
Покрили јој
И лице и груди, -
Да се моје
Сунце не пробуди.

Змајеви књижевни часописи

- 1862. Змај је основао свој први часопис “Јавор” у коме је објавио “Булиће”.
- 1864. у Пешти, Змај оснива шаљиви лист “Змај”, који излази до 1870.
- 1871. године, у Панчеву, основао је шаљиви лист “Жижга”, кратког века.
- 1880. године Змај оснива српске дечје новине “Невен”. Први број штампан је у Новом Саду. “Невен” је био много популаран и продаван је у Београду и Новом Саду више од 20 година.
- “Невен” је био књижевни и едукативни лист. Било је ту песама, пitalица, загонетки...
- 1973. снимљена је дивна ТВ серија “Невен” од 7 получасовних епизода. Серију је режирао Тимоти Дон Бајфорд.

Почасти Змају

- 1904. године Змај је умро у Сремској Каменици.
- Сремска Каменица се једно време звала Змајева Каменица.
- 1904. у часопису “Бранково коло”, док је Змај још био жив, штампан је позив свим књижевницима, новинарима и уметницима да у Сремским Карловцима. Било је то прво друштво књижевника, новинара и уметника у Србији.
- 1969. у Новом Саду, почеле су да се одржавају “Змајеве дечје игре”. То је највећи фестивал песама за децу, празник дечје књижевности. Додељују се награде ствараоцима дечје књижевности и издавачима дечјих књига.
- “Змајеве дечје игре имају свој магазин „Детињство“.
- Аутори и љубитељи дечје литературе окупљају се у главној улици у Новом Саду, Змај Јовиној улици.

Змајева кућа у Каменици

- *Налази се у улици Јована Јовановића Змаја бр. 1, у најстаријем делу Сремске Каменице, у непосредној близини центра.*
- *Саграђена је у другој половини XIX века. Значајна је због тога што је у њој, од 1875. са прекидима живео и умро Јован Јовановић Змај*
- *У кући се налази Змајев музеј са сталном поставком која обухвата велики број експоната везаних за песников живот и рад.*

Слика Змајеве куће

